

Pippi

Verhalen uit je jeugd kunnen je goed bijblijven. Je was misschien op zoek naar een rolmodel, een held of een spiegelbeeld. In mijn jeugd kreeg je nog een staartje belegen *Pipo de Clown* mee, sapperdeflap, maar al snel kwam de echte jeugdfilm van Nederlandse makelij op: *Floris*. Ridder Floris van Rosemondts werd mijn grote held. Toen ik mocht leren paardrijden, was mijn droom compleet: ik zou ook een dappere ridder worden. Met Koninginnedag liep ik al trots in een door mijn moeder gemaakt ridderpak, ik speelde met een ridderkasteel met echte ophaalbrug. Mijn toekomst leek gemaakt. Maar kort erna kwamen de Zweedse kinderfilms *Pippi Langkous* en later *Emil* en *De witte steen*. Hierin speelden kinderen zelf de hoofdrol, ideaal voor identificatie. En ridder Floris raakte uit beeld.

Pippi was een eigengereid meisje, dat alleen in Villa Kakelbont woonde met haar aapje Meneer Nilsson en haar paard Witje. Haar vader Ephraïm was ergens roverhoofdman en haar moeder was in de hemel. Pippi kon met haar reuzenkracht alles aan en deed wat ze wilde.

In 1969 zagen we de tienjarige Zweedse Inger Nilsson voor het eerst de rol van Pippi vertolken in de televisieserie; Inger zou later overigens nooit meer van het Pippi-imagó afkomen. Het waren vier verhalen uit de jaren veertig van Astrid Lindgren over Pippi Långstrump die verfilmd werden: *Pippi Langkous*, *Pippi gaat van boord*, *Pippi in Taka-Tukaland* en *Pippi zet de boel op stelten*. Als kind wilde je dat ook: je eigen regels maken, volledig vrij zijn, niet bang zijn voor gevaren (daar was vriendinnetje Annika voor). Hoe onwaarschijnlijk de verhalen ook waren en hoe eenvoudig gefilmd ook in die begindagen van de volwassen kinderfilms, je genoot volop. Als Pippi aan zet was, ging het lukken, Pippi kon alles: vechten met zeeroovers, een paard optillen, een vliegtuig bouwen uit afval, tegen het plafond lopen, een luchtballon besturen. En ze had een tas met goudstukken van haar vader gekregen waarmee ze alles kon betalen wat ze wilde, zoals handenvol snoep voor alle kinderen uit het dorp. Maar tegelijk werd ze ook met argwaan bekeken door de gevestigde orde, door de dorpsbewoners die zich netjes aan alle regels wilden en moesten houden, met tante Pastellia als duidelijkste keurige tegenhanger. Alles moest op haar manier volgens de heersende etiquette: een meisje, een kind nog, hoorde een dametje in de dop te zijn, geen vrijbouter.

Het was een bijzonder kind met een buitengewone naam die maar één keer voluit in de films genoemd wordt: Pippilotta Victualia Rolgordijna Kruizemuntina Efraïmsdochter Langkous. Maar kortweg Pippi volstond voor ons. Over de gehele wereld kon Pippi haar onverschrokkenheid in de film vertonen en ze werd een boegbeeld voor kinderen. Conventies golden niet voor haar.

Deze vrijgevochtenheid en durf werd een toonbeeld van inventiviteit dat nu vijftig jaar na de eerste uitzendingen op televisie nog steeds niet aan kracht heeft ingeboet. De Pippi-films worden op de televisie herhaald voor nieuwe generaties kinderen en kleinkinderen, de avonturen zijn zelfs verwerkt tot animatieseries en games. En stiekem genieten de ouders dan weer mee. In overheidskantoren kan je zelfs haar gevleugelde spreuk aan muren zien hangen die de optimale durf en uitdaging verbeeldt die tegenwoordig van ambtenaren gevraagd wordt: *'Ik heb het nog nooit gedaan dus ik denk dat ik het wel kan'*. Iedere volwassene spiegelt zich aan Pippi.